

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	Музикознавство та композиція	
Курс	3 - 4	
Семестр	5 - 8	
Обсяг дисципліни (години / ECTS)	240 / 8	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Драч Ірина Степанівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Доктор мистецтвознавства, професор
	Посада	Завідувач кафедри історії української та зарубіжної музики
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/history-of-ukrainian-and-foreign-music/Профіль_%20І.С.Драч.pdf drach.irina2016@gmail.com
Анотація	Поглиблене уявлення про історичний розвиток української музики від давнини до сучасності відкриває доступ до кола фахівців-експертів, які вивчають хронологію музично-історичного процесу на теренах України, принципи періодизації української музичної історії, провідні тенденції часу, спадкоємні зв'язки, а також жанрово-стильові особливості української музики на кожному етапі розвитку, біографію та творчий спадок видатних українських митців (композиторів, виконавців, музичних діячів) в історико-культурному контексті, корпус музичних текстів, що репрезентують українське минуле та сучасність.	
Мета дисципліни	Формування загальних уявлень про розгортання в умовах українських реалій музично-історичного процесу як сукупності різних музичних практик, засвоєння навичок розуміння та оцінювання музики в історико-культурному	

	контексті, враховуючи взаємозв'язок різних сфер художнього досвіду
Програмні результати навчання	<p>ПРН 4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми, художнього змісту.</p> <p>ПРН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики.</p> <p>ПРН 8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих, композиторських та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилей різних епох.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 12. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, у розвитку суспільства, техніки й технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Фахові (спеціальні) компетентності	<p>СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.</p> <p>СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.</p> <p>СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.</p> <p>СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.</p>

	<p>СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.</p> <p>СК 17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.</p> <p>СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p><i>Перший рік навчання</i></p> <p><i>Тема 1.</i> Українська музика у світовому музично-історичному процесі.</p> <p><i>Тема 2.</i> Історія української музики як навчальна дисципліна.</p> <p><i>Тема 3.</i> Періодизація історії української музики.</p> <p><i>Тема 4.</i> Реалії музичного життя України в історичній трансформації.</p> <p><i>Тема 5.</i> Музична культура Київської Русі.</p> <p><i>Тема 6.</i> Монодійний спів у богослужбній практиці.</p> <p><i>Тема 7.</i> Українська музика доби Бароко. Нотолінійний Ірмолой як пісенна книга.</p> <p><i>Тема 8.</i> Становлення багатоголосся в українській музичній культурі. Партесний спів в українській хоровій музиці.</p> <p><i>Тема 9.</i> Творча постать Миколи Дилецького.</p> <p><i>Тема 10.</i> Українська музика доби Просвітництва.</p> <p><i>Тема 11.</i> Хоровий концерт другої половини XVIII ст. (в аспекті взаємодії західноєвропейської та української хорових практик).</p> <p><i>Тема 12.</i> М.Березовський: джерела атрибуції творчої спадщини.</p> <p><i>Тема 13.</i> Дм.Бортнянський та його час.</p> <p><i>Тема 14.</i> А. Ведель: композиторська індивідуальність .</p> <p><i>Тема 12.</i> Становлення жанрів світської музики в українській культурі.</p> <p><i>Тема 13.</i> Від канту до романсу: український родовід солоспіву.</p> <p><i>Тема 14.</i> Шляхи становлення українського музичного театру.</p> <p><i>Тема 15.</i> Український водевіль XIX століття</p> <p><i>Тема 16.</i> «Наталка Полтавка»: жанрові витоки і музична стилістика. Редакторські версії.</p> <p><i>Тема 17.</i> Формування української національної композиторської школи у контексті європейського Романтизму.</p> <p><i>Тема 18.</i> Музичний фольклоризм в українській композиторській практиці.</p> <p><i>Тема 19.</i> С. Гулак-Артемівський і М. Вербицький: порівняльний аналіз життя та творчості.</p> <p><i>Тема 20.</i> Музична діяльність Петра Сокальського.</p> <p><i>Тема 21.</i> Музичне втілення поезії Т. Шевченка.</p> <p><i>Тема 22.</i> Микола Лисенко: періодизація життя та творчості. Огляд літератури про М. Лисенко.</p> <p><i>Тема 23.</i> Оперні проекти М. Лисенка та М. Старицького.</p> <p><i>Тема 24.</i> Українська інструментальна музика XIX століття.</p> <p><i>Тема 25.</i> Фортепіанна творчість Миколи Лисенка.</p> <p><i>Другий рік навчання:</i></p> <p><i>Тема 1.</i> Історія української музики XX століття як навчальна та наукова дисциплін.</p>

	<p><i>Тема 2.</i> Періодизація музично-історичного процесу в Україні ХХ століття.</p> <p><i>Тема 3.</i> Українська музика першої третини ХХ століття: становлення модернізму.</p> <p><i>Тема 4.</i> Українська музика доби тоталітаризму: друга третина ХХ століття.</p> <p><i>Тема 5.</i> Рух шістдесятництва в українській музичній культурі.</p> <p><i>Тема 6.</i> Авангардні тенденції у творчості українських композиторів.</p> <p><i>Тема 7.</i> Розгортання української музики у ситуації постмодерну: концептуалізм на ґрунті сучасної української музики.</p> <p><i>Тема 8.</i> Фольклоризм та неофольклоризм в українській музиці ХХ століття.</p> <p><i>Тема 9.</i> Український джаз.</p> <p><i>Тема 10.</i> Відродження хорової музичної спадщини в українській культурі ХХ століття.</p> <p><i>Тема 11.</i> Оперна творчість українських композиторів ХХ століття у відтворенні гоголівських та шевченківських сюжетів.</p> <p><i>Тема 12.</i> Жанровий пошук в українському балеті.</p> <p><i>Тема 13.</i> Літургійні жанри у творчості сучасних українських композиторів.</p> <p><i>Тема 14.</i> Біблійні сюжети в українській музиці.</p> <p><i>Тема 15.</i> Творчість І. Франка на музичній сцені.</p> <p><i>Тема 16.</i> Пісенна творчість українських композиторів.</p> <p><i>Тема 17.</i> Камерно-інструментальна творчість українських композиторів.</p> <p><i>Тема 18.</i> Фортепіанні концерти у творчості українських композиторів.</p> <p><i>Тема 19.</i> Музика українських композиторів до театральних вистав та кінофільмів.</p> <p><i>Тема 20.</i> Слово і музика в камерно-вокальних циклах українських композиторів.</p>
Види занять	Лекційні, практичні, семінарські, самостійна робота.
Методи навчання	<p>Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);</p> <p>практичний метод (практичні заняття);</p> <p>наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);</p> <p>робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);</p> <p>відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);</p> <p>самостійна робота (розв'язання завдань)</p>
Форми та методи оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (max 60 балів): усне опитування, письмові роботи, індивідуальні презентації, робота на практичному занятті, домашні вправи.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (max 40 балів):</p>

	<p>диференційований залік - 5, 6, 7 семестри, екзамен – 8 семестр.</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
<p>Особливості та політики дисципліни</p>	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як Zoom, Moodle, листування через e-mail.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено).</p> <p>В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Історія української музики.</i> (1989-2016). В 7 томах Наукова думка. 2. Корній, Л., & Сюта, Б. (2011). <i>Історія української музичної культури.</i> НМАУ ім. І. П. Чайковського. 3. Козаренко, О. В. (2000). <i>Українська національна музична мова: генеза та сучасні тенденції розвитку.</i> НМАУ ім. І. П. Чайковського. 4. Северинова, М. Ю. (2013). <i>Архетипи в культурі у проекції на творчість сучасних українських композиторів.</i> НАКККіМ. 5. Герасимова-Персидська, Н. А. (2012). <i>Музика. Час. Простір. Дух і Літера.</i> 6. Бенч-Шокало, О. Г. (2002). <i>Український хоровий спів. Актуалізація звичаєвої традиції.</i> Український Світ. 7. Зінкевич, О. С. (2023). <i>Українська симфонія. 1970–1980-х років. Генетико-типологічний аспект.</i> НМАУ ім. П. І. Чайковського. 8. Черкашина-Губаренко, М. Р. (2016). <i>Оперний театр у мінливому часопросторі.</i> Акта. 9. Медведик, Ю.Є. (2006). <i>Українська духовна пісня XVII—XVIII століть.</i> Вид-во УКУ. 10. Сиротинська, Н. (2014). <i>Перло багатоцінне: музично-поетичний світ богородичної гімнографії.</i> Тетюк Т.В. 11. Щетинський, О. (2017). <i>Лінії. Перехрестя. Акценти. Композитор Леонід Грабовський.</i> Акта. 12. Драч, І. С. (2021). <i>Композитор Віталій Губаренко.</i> Акта.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Історія української музики», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 30 серпня 2023 року, протокол № 1.